

PIAȚA DE ASIGURĂRI DIN REPUBLICA MOLDOVA

Natalia BOSTAN, Vasile MAMALIGA

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Asigurarea reprezintă o operațiune economico-financiară prin care partea denumită asigurător despăgubește, în cazul producerii unui eveniment nefast, partea denumită asigurat pentru o sumă de bani în conformitate cu contractul de asigurare. Piața de asigurări din Republica Moldova se confruntă cu o serie de probleme, care nu permit dezvoltarea companiilor de asigurare și a intermediarilor în asigurări precum și realizarea obiectivelor propuse.*

Cuvinte cheie: *Asigurare, piața de asigurări, risc, probleme, companie de asigurare*

Într-o lume în care evenimentele devin imprevizibile, cea mai bună soluție de a evita un eveniment nefavorabil este de a transfera riscul pe altcineva.

Din acest motiv a apărut necesitatea de a crea serviciile și/sau produsele de asigurări oferite de societățile specializate, prin care acestea preiau diferite riscuri contra unei sume de bani, în baza unui contract încheiat între asigurător și asigurat.

Ce este o asigurare?

Asigurarea este o **activitate economico-socială** care constă în protecția persoanelor fizice și juridice în calitate de **asigurați** împotriva diverselor riscuri și este realizată de către societăți specializate, în calitate de asigurători.

Totodată **asigurarea** reprezintă o **operațiune economico-financiară** prin care partea denumită asigurător despăgubește, în cazul producerii unui eveniment nefast, partea denumită asigurat, pentru o sumă de bani (îndemnizația de asigurare sau suma asigurată).

Piața de asigurări reprezintă locul, cadrul în care se desfășoară operațiuni de asigurare numai pe baza unui contract. Aici se întâlnesc cererea de asigurare care vine din parte persoanelor fizice și/sau persoane juridice care doresc să încheie diferite tipuri de asigurare și oferta de asigurare, ce vine din partea persoanelor juridice și anume organizații, societăți specializate care sunt autorizate să funcționeze în domeniul asigurărilor și să desfășoare activitatea de bază – prestarea serviciilor de asigurare, realizarea produselor de asigurare (polițelor de asigurare).

Pe parcursul anilor piața de asigurări din Republica Moldova a început să se dezvolte. În prezent în Republica Moldova există un șir de companii de asigurare ce activează în baza licenței eliberate și înregistrate la Comisia Națională a pieței financiare:

1. MOLDASIG
2. ASITO
3. DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP
4. GRAWE CARAT ASIGURĂRI
5. MOLDCARGO
6. GALAS
7. ASTERRA GRUP
8. GARANȚIE
9. ACORD-GRUP
10. VICTORIA ASIGURĂRI
11. TRANSELIT
12. KLASSIKA ASIGURĂRI
13. AUTO-SIGURANȚA
14. MOLDOVA-ASTROVAZ
15. SIGUR-ASIGUR
16. EXIM-ASINT
17. EUROASIG

Conform unui comunicat de presă al Comisiei Naționale a Pieței Financiare din Republica Moldova, septembrie 2014 compania de asigurare „Euroasig Grup” S.A. este declarată în proces de insolvență, fapt confirmat de administratorul companiei Ana Litri iar compania de asigurări „EXIM-ASINT” S.A și-a depus

voluntar licența. Astfel că la sfârșitul lunii iunie a anului 2014 pe piața de asigurări din Moldova activau 15 companii de asigurare, dintre care 10 companii au anunțat creșteri ale afacerilor. Astfel, cele mai importante avansuri au fost consemnate de GARANȚIE (+174%), ASTERRA GRUP (+146%) și ACORD GRUP (+117%). Portofoliul pieței de asigurări nu a suferit modificări semnificative, comparativ cu perioadele anterioare de raportare.

Conform datelor publicate pe site-ul oficial al Comisiei Naționale a Pieții Financiare, www.cnpf.md și www.xprimm.md se poate de constatat despre piața de asigurări în primul trimestru al anului 2014 că s-a înregistrat o pierdere de 54,6 milioane de lei, o cifră cu 37,4 milioane de lei mai redusă comparativ cu perioada similară a anului 2013.

În perioada de referință, din cele 16 companii active pe piață, 11 asigurători au înregistrat rezultate pozitive (profit), în timp ce restul 5 au consemnat pierderi. Daunele platite de companiile de profil au totalizat 278,9 milioane lei (15 milioane euro), cu aproape 42% peste valoarea din intervalul ianuarie-iunie al anului precedent.

Asigurările non-life au generat 93,7% din totalul pieței, restul de 6,3% revenind asigurarilor de viață. În același timp, clasele de asigurări auto (RCA, CASCO și Carte Verde) au generat un volum cumulat de prime în valoare de 367,8 milioane lei (19,82 milioane euro), în creștere cu 12% față de semestrul I 2013 (328,6 milioane lei - 20,37 milioane euro). Alte tipuri de asigurări auto (răspundere facultativă, CMR sau TIR) au generat sub scrieri de 14,3 milioane lei (~2,5% din totalul pieței de asigurări). Totodată, asigurătorii au plătit pe RCA daune de 39,3 milioane lei (2,1 milioane euro), pe CASCO - 57,6 milioane lei (3,1 milioane euro), în timp ce daunele pe Carte Verde au atins cifra de 38,7 milioane lei (2 milioane euro).

Tabelul 1

Profitul companiilor de asigurare în perioada ianuarie –iunie 2014 (MDL)

Nr.	Denumirea companiei de asigurare	Profit semestrul I, 2014	Profit semestrul I, 2013
1	GRAWE CARAT ASIGURĂRI	5,036,465	3,461,816
2	KLASSIKA ASIGURĂRI	4,865,555	2,401,671
3	GALAS	4,678,070	1,245,376
4	TRANSELIT	3,797,711	-1,514,681
5	MOLDCARGO	1,994,438	4,008,708
6	SIGUR-ASIGUR	1,270,103	219,799
7	VICTORIA ASIGURĂRI	1,717,733	-1,980,155
8	EXIM-ASINT	491,910	-20,637
9	Donaris Vienna Insurance Group	460,638	865,331
10	MOLDOVA-ASTROVAZ	26,797	-216,535
11	ASTERRA GRUP	23,171	32,138
12	ACORD-GRUP	-381,501	3,243,266
13	AUTO-SIGURANȚA	-483,680	-177,470
14	GARANȚIE	-2,061,472	-909,368
15	ASITO	-14,481,163	444,642
16	MOLDASIG	-37,166,392	8,416,523
17	EUROASIG GRUP	-	-12,381,696
	Profit	23,816,591	24,339,270
	Pierdere	-54,574,208	-17,200,542
	Rezultatul agregat (Profit-pierdere)	-30,757,617	7,138,728

Sursa: www.cnpf.md

Analizând datele din tabelul 1 se poate de menționat faptul că pierderea record înregistrată este cauzată, în special, de rezultatele negative raportate de primele două companii de pe piața locală (MOLDASIG și ASITO) după volumul primelor subscrise. Astfel, pierderea de 37,17 milioane lei a fost înregistrată de MOLDASIG (față de un profit de 8,4 milioane lei în semestrul I anul 2013). Potrivit datelor CNPF, compania a plătit despăgubiri în valoare de 154,2 milioane lei. Un rezultat negativ în perioada de referință a fost anunțat și de ASITO, care a raportat pierderi de 14,5 milioane lei în prima jumătate a anului în curs. Ca moment pozitiv se apreciază înregistrarea celui mai mare profit raportat de GRAWE CARAT ASIGURĂRI (5 milioane lei sau circa 270.000 euro), urmată de KLASSIKA ASIGURĂRI (4,9 milioane lei - aproximativ 260.000 euro) și GALAS ASIGURĂRI (4,7 milioane lei - 250.000 euro). Aceste companii pentru perioada analizată au prezentat un rezultat relativ stabil. După cum s-a menționat în rândurile de mai sus, în I sem. a anului 2014 companiile menționate (GRAWE CARAT ASIGURĂRI, KLASSIKA ASIGURĂRI, GALAS ASIGURĂRI)

au obținut un profit comun de 14 mln 580 mii lei, ceea ce constituie circa 70% din profitul total obținut de companiile de asigurări din R. Moldova. Aceste companii au asigurat o creștere a profitului general cu 7 mln 109 mii lei în I sem. 2014, în același timp au asigurat o sporire cu circa 200% a profitului comun față de I sem. 2013. Analizând datele din tabelul 1 vedem că un șir de companii au înregistrat rezultate instabile, obținând în I sem. 2013 profit, iar pe parcursul I sem. 2014 o micșorare drastică a profitului sau chiar pierderi (spre ex., MOLDCARGO: a înregistrat profit 4 mln lei în 2013 și 2 mln lei în 2014; ACORD-GRUP: a înregistrat profit 3, 24 mln lei în 2013 și pierderi de 381,5 mii lei în 2014). La fel vedem și alte companii care obținând pierderi în 2013 au obținut profit în 2014. De ex. TRANSELIT: pierderi 1,5 mln lei în 2013 și profit 3,8 mln lei în 2014; VICTORIA ASIGURĂRI – pierderi de circa 2 mln lei în 2013 și profit de 1,7 mln lei în 2014.

Cele menționate mai sus ne demonstrează că piața asigurărilor din R. Moldova este o piață instabilă cu multe probleme ce necesită un studiu mai aprofundat pentru a putea propune soluții eficiente.

Dacă de analizat piața de brokeraj din Republica Moldova conform datelor CNPF, s-a înregistrat o creștere cu peste 10% în primul semestru al anului 2014. În perioada de referință, brokerii au intermediat un număr de 144085 de contracte de asigurare (față de 138409 în anul 2013). Valoarea veniturilor raportate de brokeri a atins valoarea de 48,07 milioane lei, dintre care 47 milioane lei au reprezentat comisioane încasate, arată datele financiare publicate de către Comisia Națională a Pieței Financiare.

La sfârșitul lunii iunie al anului 2013, pe piața de brokeraj din Moldova erau active 82 de companii. După volumul de prime intermediare, lider în clasament rămâne PRODEVIZ (8,66 % cota de piață), urmat de BEST Broker (7,69%), EUROLIFE Broker (4,98%), NOVA Broker (4,30%) și AXA Broker (4,15%).

Tabelul 2

Top 20 companii de brokeraj din Moldova în perioada ianuarie–iunie 2014

Nr.	Compania	Prime intermediare		Evoluție	Cota de piață	
		Sem.I,2014	Sem.I,2013		Sem.I,2014	Sem.I,2013
		Mil.MDL	MIL.MDL	%	%	%
1	PRODEVIZ	13,75	14,41	-4,62	8,66	10,01
2	BEST BROKET	12,20	-	-	7,69	-
3	EUROLIFE BROKER	7,91	7,75	2,00	4,98	5,38
4	NOVA BROKER	6,83	5,82	17,45	4,30	4,04
5	AXA BROKER	6,59	5,46	20,72	4,15	3,79
6	REGALASIG	6,24	-	-	3,93	-
7	BLAJCO ASIST	5,95	6,35	-6,34	3,75	4,41
8	ERVAX GRUP	5,55	4,53	22,59	3,50	3,14
9	AMP BROKER	5,10	4,39	16,38	3,22	3,04
10	CONSASIG-SERVICE	5,04	6,86	-26,55	3,18	4,77
11	EXCLUSIV-ASIG	4,44	-	-	2,80	-
12	PARTENERUL TĂU	3,80	2,78	36,50	2,39	1,93
13	CAPITAL-BROKER	3,72	2,27	63,88	2,35	1,58
14	PARTENER-BROKER	3,49	7,39	-52,77	2,20	5,13
15	MGP BROKER	3,38	1,71	97,27	2,13	1,19
16	PRO CREDO GRUP	3,04	2,78	9,40	1,92	1,93
17	PROCOMPASGRUP	2,97	1,62	83,73	1,87	1,12
18	COVERINS	2,93	6,59	-55,53	1,85	4,57
19	WVP BROKER	2,64	1,73	52,65	1,66	1,20
20	ACCEPT-ASIG	2,57	2,21	16,04	1,62	1,54
	TOTAL TOP 20	108,14	84,65	27,75	68,14	58,77
	TOTAL PIAȚA	158,71	144,04	10,18	100,00	100,00

Sursa: www.cnpf.md

Ca și în cazul companiilor de asigurare, portofoliile brokerilor sunt în continuare dominate de asigurările auto, respectiv 76,2%. Astfel

- ✓ 32, 6% (51,77 milioane lei) au fost înregistrate pe CASCO,
- ✓ 26% (40,93 milioane lei) pe Carte Verde
- ✓ 17, 6% (27, 95 milioane lei) pe RCA.

Chiar dacă companiile de asigurare, brokerii de asigurare au înregistrat rezultate pozitive în perioada ianuarie – iunie al anului 2014 sunt un șir de probleme cu care se confruntă aceștia, cum ar fi:

- Concurența neloyală;
- Subestimarea potențialului broker-ului prin comisionare joasă;

- Politica neloială de preluare a clientelei prin acordarea unor rabaturi nejustificate etc.
- Lipsa unei transparențe pe piața de asigurări din Republica Moldova

Serviciile financiare în ansamblu și asigurările în particular, sunt domenii importante ale dezvoltării economice. Din păcate în Republica Moldova problema transparenței domeniului asigurărilor nu este conștientizată ca o problemă majoră, spre deosebire de țările vecine. Analizând rețele de specialitate s-a constatat că numărul asigurătorilor ce prezintă rapoarte publice mijloacelor de informare au scăzut semnificativ.

Apare întrebarea, care ar fi momentul pozitiv al acestui fenomen? Din momentul în care companiile nu își afișează în public rapoartele sale, ei își asigură o imagine foarte bună, pentru ca clienții săi să creadă că totul merge bine.

Concluzie. Fără asigurări în prezent este dificil deoarece anume asigurările acoperă riscurile economice, tehnologice ale persoanelor juridice, permite persoanelor să-și desfășoare activitatea de zi cu zi iar întreprinderile să activeze în mod normal și să se dezvolte, să implementeze noi politici și inovații.

Pentru aceasta e nevoie de a îmbunătăți situația pe piața de asigurări din Republica Moldova. În acest scop se propun câteva măsuri:

1. Internetul se consideră în prezent cel mai important mijloc de deschidere, de acces la informații într-un timp anumit și cheltuind resurse mici, din acest motiv este nevoie ca fiecare companie de asigurări să plaseze pe site-ul companiei sale informații importante pentru clienți, investitori și acționari (de exemplu: rapoarte financiare);
2. Statul trebuie să mențină un control permanent asupra îndeplinirii regulilor ce țin de formarea și menținerea rezervelor de asigurare;
3. Necesitatea unor companii de rating independente, concurența prețurilor, metodelor, agenții cu autoritate;

În lupta concurențială de pe piața din Republica Moldova vor învinge acele societăți de asigurări care vor aplica metodele unei concurențe loiale și vor asigura o transparență a businessului asigurătorului.

Bibliografie:

1. Legea Concurenței nr.183 din 11.07.2012 cu modificările și completările ulterioare
2. Legea cu privire la asigurări nr. 407 din 21.12.2006 cu modificările și completările ulterioare
3. Dolghi Cristina, *Particularități ale contabilității în activitatea de asigurări*, Tipografia."Sirius", Chișinău, 2008
4. <http://www.asigurare.md>
5. <http://www.cnpf.md>
6. <http://www.garanție.md>
7. <http://www.grawe.md>
8. <http://www.mold-street.md>
9. <http://www.moldcargo.md>
10. <http://www.victoria-asigurări.md>
11. <http://www.xprimm.md>